

1. האגודה לזכויות האזרח בישראל
2. גישה – מרכזלשמירה על הזכות לנוע
כולם באמצעות ב"כ...
מהאגודה לזכויות האזרח בישראל

ה ע ו ת ר ו ת

נ ג ד

1. השר לביטחון לאומי
2. נציב בתי הסוהר
3. היועצת המשפטית לממשלה
ע"י מחלקת הבג"צים, פרקליטות המדינה
משדרות וולפסון 2, ירושלים 9711054
טלפון: 073-3925590; פקס: 02-6467011
דוא"ל: HCJ-dep@justice.gov.il

ה מ ש י ב י ם

תגובה מטעם המשיבים לבקשת העותרות לפרטים נוספים

1. בהתאם להחלטות בית המשפט הנכבד, מוגשת בזאת תגובה מטעם המשיבים לבקשת העותרות להוצאת צו למתן פרטים נוספים, מכוח תקנה 11 לתקנות סדר הדין בבית המשפט הגבוה לצדק, התשמ"ד-1984.

2. בפתח הדברים, נבקש לשוב ולהדגיש, כפי שפורט בתגובת המשיבים לפניית העותרות אליהם בבקשה לפרטים נוספים, כי בהתאם לפסיקה המושרשת, הליך לדרישת פרטים נוספים נועד לייעל את הדיון ולתחום את המחלוקת בין הצדדים, כדי לקדם את הדיון וההכרעה בעתירה, ואינו תחליף לשאלון או לחקירה נגדית בהליך אזרחי (ראו למשל: בג"ץ 4640/19 התנועה הרפורמית נ' שר החינוך (21.10.20)).

עוד נקבע, כי "בקשה לפרטים נוספים אינה 'מסע דיג'. הפרטים הנוספים נדרשים לשם הבהרת עניין וצמצום גודל המחלוקת כפי שהם עולים מטיעוני הצדדים" (בג"ץ 4999/03 התנועה לאיכות השלטון בישראל נ' ראש הממשלה (21.6.05); וכן ראו: בג"ץ 9733/03 המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר נ' מדינת ישראל (14.11.04); בג"ץ 7015/02 עג'ורי נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית (25.8.02)). כמו כן, נקבע כי דרישה לפרטים נוספים לא נועדה להחליף פנייה מכוח חוק חופש המידע התשנ"ח-1998 (ראו בג"ץ 5901/12 דבאבסה נ' ראש המנהל האזרחי באיו"ש (15.12.20)).

בהתחשב בנקודות המוצא הנ"ל, עמדת המשיבים היא כי בקשת העותרות לקבלת פרטים נוספים **חורגת ברובה** מתכליתו של הליך הפרטים הנוספים, שהיא כאמור תיחום המחלוקת וייעול הדיון בעתירה.

לעניין זה יוזכר ויודגש, כי צו-על-תנאי שניתן בעתירה תוחם את גדר הדיון בעתירה, ומשמעות הדבר היא שהעתירה ביחס לראשים **שלא** ניתן לגביהם צו-על-תנאי – **נדחתה** (ראו, מני רבים, בג"ץ 2335/19 **עמותת הקנאביס הרפואי נ' משרד הבריאות**, פס' 18 (16.11.21)).

ללמדנו, כי הסעד שהתבקש בעתירה ושעניינו "מדוע לא יספק שב"ס לאסירים ולעצורים הפלסטיניים הביטחוניים מזון בהיקף ובאיכות זהים לזה שמספק לאסירים הפליליים" – נדחה. בהקשר זה יודגש, כי היה זה הסעד היחיד שהתבקש בעתירה וכי בית המשפט הנכבד החליט באופן פוזיטיבי שלא לתיתו, וזאת בתום שני דיונים ועל יסוד התגובה המקדמית וההתייחסות המשלימה שהוגשו מטעם המשיבים. עוד יש להדגיש, כי נוסח הצו על-תנאי מלמד כי הוא צופה פני עתיד, ואף בכך יש כדי ללמד על מסגרת הדיון שנתחמה (ראו : בג"ץ 4268/24 **האגודה לזכויות האזרח נ' שר הביטחון**, פס' 26 (18.9.24)).

בלי לגרוע מהאמור לעיל, תובא להלן התייחסות המשיבים לבקשת העותרות, לפי סעיפיה, תוך התמקדות בסעיפים 14(ב), 14(ג) ו-14(ה) לבקשה, וזאת בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 27.5.25.

סעיף 14(א)

3. בסעיף זה, העותרות מבקשות כי המשיבים ימסרו "את התפריטים השונים הניתנים בשב"ס לאסירים לפי סוגיהם, ובתוך כך גם התפריט או התפריטים הניתנים לאסירים ביטחוניים יהודים לסוגיהם".

כאמור במענה ששלחו המשיבים לדרישת העותרות לפרטים נוספים, מדובר בבקשה החורגת מגדרי הצו-על-תנאי שהוציא בית המשפט הנכבד, מקום שבו הצו-על-תנאי המקורי שהתבקש בעתירה לא ניתן, ובכך – נדחה לגופו. נזכיר, כי תכלית הבקשה לפרטים נוספים היא לתחום את המחלוקת שבין הצדדים והיא אינה תחליף לבקשה לפי חוק חופש המידע. מעיון בבקשת העותרות, ניכר כי העותרות מודעות לקושי הטמון בבקשת מידע זה. כדי להתמודד עם קושי זה, העותרות מבקשות להיבנות מלשונו של הצו-על-תנאי, המורה למשיבים "להתייצב וליתן טעם מדוע לא ינקטו בצעדים המבטיחים כי גם לאסירים הביטחוניים יסופק מזון המאפשר תנאי קיום בסיסיים בהתאם לדין החל" (ההדגשה הוספה). אולם, בכל הכבוד, עמדת המשיבים היא כי בכך העותרות מנסות לצקת לצו-על-תנאי שניתן את מה שלא כתוב בו. כך, ברי כי החובה לספק לאסירים הביטחוניים "מזון המאפשר תנאי קיום בסיסיים בהתאם לדין החל" עומדת בפני עצמה, ובניגוד לטענת העותרות, מידע הנוגע למזון המסופק לאסירים אחרים, כלל אינו "חיוני לבירור המחלוקת ולהכרעה בעתירה".

סעיפים 14(ב)-(ד)

4. בסעיפים אלה, העותרות מבקשות כי המשיבים יפרטו "האם היו או ישנם שיקולים ביטחוניים, מדיניים או פוליטיים שהשפיעו על הזנתם של אסירים ביטחוניים מאז 7.10.2023, או על גיבוש תפריט המזון, ומהם"; וכן יפרטו "מה היתה מעורבותם של השר,

נציב שב"ס, מנכ"ל המשרד לביטחון לאומי ובשב"ס בגיבוש התפריט ובקביעת פרטי המזון שניתנים על פיו. על פירוט זה לכלול את חלקו של כל גורם בהליך; האם קיבלו את התפריט והעירו עליו ומה היו הערותיהם; האם ביקשו או הורו לתקן או לשנות בתפריט ערכים קלוריים או פרטי מזון מסוימים, וככל שכן – מתי עשו זאת, מה היו השינויים שנערכו ומה היו הטעמים לכך; ופירוט מדוע התפריט אינו כולל פירות כלל". עוד מבקשות העותרות כי המשיבים יפרטו "האם הדיאטנ/ית הראש/ית בשב"ס ודיאטנים אחרים בשב"ס זולת גב' אורה פרידמן, דיאטנית מחוז דרום, אישרו אף הם את חוות הדעת התומכת בתפריט המזון".

עמדת המשיבים היא כי אף בקשות אלו חורגות מגדרי הצו-על-תנאי שהוציא בית המשפט הנכבד. גם בהיבט זה דומה אפוא כי העותרות מנסות להשיב לאחר את בירור העתירה לנקודת ההתחלה שלה, במנותק מהאופן שבו נתחמה המחלוקת על-ידי בית המשפט הנכבד במסגרת הצו-על-תנאי שניתן.

בהקשר זה, יוזכר, בתמצית, כפי שצוין בתגובה המקדמית לעתירה, כי בהתאם לעמדת גורמי המקצוע בשב"ס, תפריט המזון המסופק לאסירים הביטחוניים מבוסס על סטנדרטים מקצועיים אובייקטיביים, ועומד בהוראות הדין מבחינת כמות והרכב המזון הנכלל בו והצורך לשמור על בריאות האסיר. עוד יוזכר, כי במסגרת הדיון שהתקיים בבית המשפט הנכבד ביום 26.6.24, הוצגו שאלות שונות ולאחריהן התבקשו המשיבים להגיש התייחסות משלימה. בהמשך לכך, הוגשה התייחסות משלימה כאמור, ובמסגרתה נדרשו המשיבים לשלושה מופעים מינהליים שונים. כמו כן, המשיבים שבו על עמדתם, המגובה גם בתצהירו של קצין רפואה ראשי בשב"ס, שלפיה תפריט המזון הנוכחי הוא בכמות ובהרכב הנדרשים לשם שמירת בריאותם של האסירים.

סעיף 14(ה)-(ו)

5. בסעיפים אלה, העותרות מבקשות כי המשיבים יפרטו "מהן הבדיקות הרפואיות שנערכו ואלו נתונים עומדים בפני המשיבים לעניין בריאותם ומצבם הרפואי של האסירים זולת בדיקות ה-BMI. בתוך כך, לפרט האם נערכות בדיקות עתיות, הכוללות גם בדיקות גופניות של מצב העור, הציפורניים, נוכחות בצקת, אובדן שריר וסימנים בפה ובלשון, בדיקות דם ושתן ותשאול האסירים על פי שאלוני דיאטה מובנים, כאמור בחוות הדעת מטעם פרופ' דורית ניצן, שצורפה לבקשת העותרות מיום 21.7.2024. ככל שבדיקות כאמור לא נערכו, לפרט מדוע לא, ואיזה בסיס רפואי מקצועי מצדד בבדיקות BMI בלבד".

נוסף על כך, העותרות מבקשות "בעניין מתודולוגיית הבדיקות שנערכו כאמור בסעיף 4(ג) לנספח מש/2 – לפרט לגבי האסירים שנבדקו (ללא פרטים מזהים): האם מדובר בגבר או באישה; מה גילו של כל כלוא; מתי נכלא כל אחד מהם במשמורת שב"ס; באיזה מתקן ואיזה אגף הוא כלוא; כמה כלואים באותו מתקן ובאותו אגף; מדוע נבחר לבדיקה; מה היה גובהו ומשקלו של כל אסיר בעת כליאתו; מתי נערכה הבדיקה; ומה היה גובהו ומשקלו של כל אסיר בעת שנערכה הבדיקה".

כפי שצוין במענה ששלחו המשיבים לדרישת העותרות לפרטים נוספים, מערך הרפואה בשב"ס נותן מענה רפואי לכלואים בהתאם לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971; וחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996. עקרונות הטיפול מפורטים בפקנ"צ 04.44.00 – הטיפול הרפואי באסיר. כלואים נבדקים בעת קליטתם, חולים כרוניים נמצאים במעקב בהתאם לנוהל "אבחון וטיפול באסיר החולה במחלה כרונית". בהתאם לנהלי שב"ס, בכל אגף בבית הסוהר נערך ביקור על-ידי חובש, המתייחס לפניות של כלל הכלואים וניתן מענה רפואי על-פי צורך. במקרים דחופים נבדקים הכלואים על-ידי צוות רפואי בהקדם לצורך מתן הטיפול הרפואי הנדרש. עמדת גורמי הרפואה בשב"ס נסמכת על מידע ובדיקות קליניות ולא על בסיס רשימת שאלות לאסיר. במסגרת התייחסות גורמי הרפואה שצורפה כנספח מש/2 לכתב התשובה, עמדה ראש ענף רפואת אסירים, ד"ר מרים מדר, על הבדיקות הרפואיות שנערכו והעולה מהן, תוך שהבהירה כי "[...] מערך הרפואה ימשיך לעקוב אחר מצבם הרפואי של כלל הכלואים ולהעניק טיפול בהתאם לצורך רפואי להוראות הדין". בהקשר זה, יצוין כי בהתאם לפקנ"צ 04.44.00 (הטיפול הרפואי באסיר), לכל אסיר נערכות בדיקות רפואיות שהן בגדר בדיקות חובה (בעת הקליטה לשב"ס, מעבר בין יחידות וכיו"ב) וכן בדיקות נוספות **בהתאם למצבו הרפואי של האסיר** על-פי בקשת האסיר או באמצעות בדיקות פרואקטיביות. לדוגמה: ביצוע בדיקה לחולים כרוניים אף בלי שביקשו זאת, וזאת בהתאם להגדרתם כחולים כרוניים ועל-פי המקובל ברפואה (קווים מנחים בהתאם למחלתו).

בדיקות BMI משמשות את מערך הרפואה בשב"ס ביחס **לכלל האסירים** כבדיקות סקר פרואקטיבי בלבד. אם בבדיקות אלה מתגלים מקרים הדורשים בדיקות רפואיות מקיפות – הרופא הוא שיחליט על המשך בירור בהתאם לממצאים נוספים שיאספו, בין אם בדרך הפניית האסיר לרופאים מומחים ובין אם על ידי ביצוע בדיקות מעבדה, הדמיה וכיו"ב – והכול בהתאם לממצאים ספציפיים של כל נבדק ונבדק ובהתאם להוראות הדין.

6. סוף דבר: לנוכח כלל האמור לעיל, עמדת המשיבים היא כי דין בקשת העותרות למתן פרטים נוספים – להידחות.

7. העובדות המפורטות בתגובה זו אושרו על-ידי קצין רפואה ראשי בשב"ס, אולם מטעמים טכניים, התצהיר התומך יוגש לבית המשפט הנכבד במהלך הימים הקרובים.

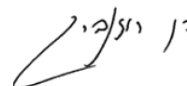
היום, י"ד בסיון תשפ"ה

10 ביוני 2025

שי כהן, עו"ד

סגן בכיר במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

רון רוזנברג, עו"ד

סגן מנהל מחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה